

REC'D MAY 26 1978

N.Y. PUBLIC LIBRARY
DIV. S
GRAND CENTRAL STA.
P.O. BOX 2231
NEW YORK, NY 10017

KP EXCH

Tėvynė

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ
AMERIKOJE ORGANAS

NO. 8

307 West 30th St., New York, N. Y. 10001, 1978 m. gegužės-May 12

71-IEJI METAI

SLA Vajaus reikalais SLA Prezidentas P. P. Dargis Chicagoj-Gegužės-May 21; Pittsburgh, Pa.-Geg.-May 28; ————— New Yorke—Birželio-June 3.

ILLINOIS, INDIANA, WISCONSIN SLA KP. VALDYBOMS, KVICIAMI APYLINKĖS VEIKĖJAI.

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 6-osios Apskritis suvažiavimas, ir jam pasibaigus, SLA Kuopų Valdybų narių ir SLA Veikėjų konferencija įvyks gegužės-May 21 d., sekmadienį 2 v. p. p. **Don Varnas** Posto patalpose, 6818 So. Western Ave., Chicago, IL 60636.

Suvažiavime ir konferencijoje dalyvaus Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Prezidentas Povilas P. Dargis.

Šiame svarbiame suvažiavime—maloniai kviečiame dalyvauti. Bus aptarta SLA veikla ir dabar vyksta SLA Vajus. Po susirinkimo bus vaisės.

Platesnių informacijų prašome kreiptis į SLA 6-osios Apskritis Pirmininką **Kazį Mačiuką**—2549 W. 71st St., Chicago, IL 60629—Tel. (312) 776-3140.

Apie savo dalyvavimą malonėkite pranešti Apskritis Pirmininkui Kazii Mačiukui.

SLA 3-IOSIOS APSKRITIES SUVAŽIAVIMAS ĮVYKS GEGUŽĖS-MAY 28, PITTSBURGH, PA.

SLA 3-osios Apskritis metinis suvažiavimas įvyks gegužės-May 28 d. 3 v. p. p. Lietuvių Klubo salėje, Pittsburgh, Pa. Dalyvauti kviečiamos visos apylinkės SLA Kuopos. Suvažiavime dalyvaus ir SLA Prezidentas Povilas P. Dargis. Jis smulkiai papasakos apie SLA organizatoriams Pennsylvania valstijoje taisyklės, smulkmeniškai paaiškina apie dabar vykstantį

SLA vajų, bus apkalbėti planai pasirošti sekančiais metais įvyksiančiam SLA Seimui Cleveland, Ohio ir bus aptarti kiti SLA ir su SLA veikla kiti lietuvių patriotiniai darbai.

Suvažiavimą kviečia SLA 3-osios Apskritis Valdybos vardu,

Viola Stany-Simkūnaitė
pirmininkė
J. Žilinskas, sekretorius

NEW YORK-NEW JERSEY 5-OSIOS APSKRITIES SUVAŽIAVIMAS, SLA VEIKĖJŲ PASITARIMAS SLA CENTRE BIRŽELIO-JUNE 3.

Birželio-June 3 d., šeštadienį 3 v. p. p. SLA Centro patalpose, 307 West 30th Street, New Yorke šaukiamas SLA 5 -osios Apskritis narių—New York-New Jersey Kuopų atstovų metinis susirinkimas. Bus raportai iš SLA Apskritis veiklos, Valdybos rinkimai, Kuopų atstovų pranešimai, sumanymai.

Apskritis susirinkimui pasibaigus bus bendras SLA veikėjų sąskrydis visos SLA veiklos reikalais. Ypatingas dėmesys bus kre-

piamas į dabar vykstantį SLA vajų. Susirinkime dalyvaus SLA Prezidentas Povilas P. Dargis, SLA Centro sekretorė Genovaitė Meiliūnienė. Jie smulkmeniškai papasakos apie SLA visą veiklą, ypatingai apie vykstantį naujiems nariams gauti vajų ir esantiems nariams, išsiimant padidintomis sumomis pridėtinės apdraudas. Susirinkimai bus įdomūs, kviečiami nariai ir SLA draugai.

Po susirinkimų atgaiva ir draugiškos vaisės.

BESIRUOŠIANT SLA 60-AJAM SEIMUI, CLEVELAND, OHIO

SLA Pildomoji Taryba. savo posėdyje vasario mėn. New Yorke nutarė ateinančio SLA 60-ojo Seimo rengimą pavesti Clevelande esančioms Kuopoms. Sykiu igaliojo SLA prezidentą Povilą P. Dargį atstovauti SLA Pildomajai Tarybai pasitarimuose, galutinai nustatant Seimui rengti patalpas ir seiminius parengimus.

SLA Seimai, pagal SLA konstituciją, privalo įvykti birželio ar liepos

mėnesiais. Greitu laiku numatoma šaukti Clevelande esančių 4 Kuopų (14-tos, 20-tos, 303-čios ir 136-tos) atstovų ar valdybų susirinkimas, išrinkti SLA Seimui Rengti Komisijai.

Komisija pasirūpins gauti Seimui rengti patalpas, pasirašys sutartį su viešbučiu ar moteliu Komisija rūpinsis seiminiais parengimais ir seimo atidarymo ceremonijomis.

SLA PREZIDENTAS FRATERNALISTŲ BANKIETE

Gegužės 7, Sheraton viešbutyje, Monroeville, Pa.—Pittsburgho priemiestyje įvyko įžymaus fraternalisto John Badovinac pagerbimas—bankietas.

John Badovinac yra vienos didžiausių Fraternalės organizacijos—Croatian Fraternal Union Prezidentas. Jo vadovaujama organizacija turi virš šimto tūkstančių narių.

Kaip SLA, taip ir Croatian Fraternal Union yra "The Greater Fraternal Societies of Pittsburgh" nariais. Ši organizacija, kartu su Slavic Educational Society viršminėta,—pagerbimą ir surengė.

Bankiete dalyvavo beveik visų Pittsburgho organizacijų atstovai ir žymūs visuomenės veikėjai bei kelių miestų merai, JAV Senatoriai bei JAV Kongreso nariai.

Susivienijimą Lietuvių Amerikoje atstovavo SLA prezidentas Povilas P. Dargis. Bankiete buvo ir iš Chicagos atvykęs, SLA Aktuaras Robert Bruce ir jo padėjėjas John Sabo.

Pagrindinis kalbėtojas, bankiete buvo JAV Senatorius John Heinz.

Reikia pažymėti, jog SLA Prezidentas Povilas P. Dargis buvo labai gražiai perstatytas ir apie jį vakaro vedėjas, Joseph Sweiter, labai šiltai atsiliepė, pabrėždamas P. Dargio veiklą ne tik kaip fraternalisto, bet taip pat kaip Lietuvių Radio Programos vedėjo ir įvairių vietinių ir nacionalių organizacijų veikėjo ir atstovo.

Noriu nors trumpai apibūdinti gerb. John Badovinac. Jis dar būdamas jaunuoliu—1932-rais metais, pradėjo dirbti Croatia Fraternal Union raštinėje.

Bėgyje 40-ties metų. Jis buvo renkamas įvairiom pareigom, ir jau 1967 metais išrinktas šios didžiulės organizacijos prezidentu.

J. Badovinac, per eilę metų, buvo "Pennsylvania Fraternal Congress" pirmininku. Prie šios organizacijos priklauso visos Pennsylvania Valstijoje esančios Pašalpinės organizacijos.

Reikia pasakyti, jog John Badovinac pasidarbavimu, Pennsylvania Seimas, Harrisburge, yra pravedęs—priėmęs eilę Valstybinių Įstatymų, naudingų Fraternalėm organizacijom ir jų nariams.

Fraternalistai atsidėkodami už visa tai, kas aukščiau pažymėta, ir surengė Bankietą pagerbti tą Didį Fraternalistą—John Badovinač.

Fraternalistas

Povilas P. Dargis,
SLA Prezidentas

LIETUVIS KANDIDATAS Į KANADOS PARLAMENTĄ

Prof. Romas Vaštokas, dėstęs antropologiją Toronto, Ont. universitete, buvo nominuotas liberalų partijos kandidatu Hastings-Frontenac rinkiminėje apylinkėje. Jo varžovas Lee MacMillan, nors ir anglosaksas, gavo mažiau balsų ir nebuvo nominuotas.

Prof. R. Vaštokas toje apylinkėje plačiai žinomas kaip energingas kovotojas prieš atominių atmatų gabenimą į Hastings-Frontenac apylinkę. Vietiniai laikraščiai plačiai rašė apie R. Vaštoko laimėjimą ir pažymi, kad ši apylinkė Kanados parlamente yra atstovaujama 86 metus konservatorių. Apylinkė yra anglosaksiška, bet prof. R. Vaštokas tikisi būti išrinktas į Kanados parlamentą. Tai būtų pirmas lietuvis Kanados istorijoje, patekęs į parlamentą, ir dargi iš angliškosios apylinkės.

Tėvynė

SUSIJĘS LIETUVŲ
AMERIKOJE ORGANAS

Published semi-monthly except July and August by the
LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 West 30th St., New York, N. Y. 10001
Tel. [212] 563-2210

REDAGUOJA SLA REDAKTORIŲ KOMISIJA
EDITED BY SLA EDITORIAL BOARD
GENEVIEVE MEILIUNAS, MANAGER

Yearly Subscription Rates:

In the United States\$4.00
To Foreign Countries\$5.00

Entered as Second Class Matter November 18, 1910, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of March 8, 1878.

SLA kuopų pranešimai ir skubūs raštai redakcijai reikia siųsti nevēliau, kaip prieš savaitę laikraščio numeriui išeinant.

Keičiant adresą, būtina pranešti senasis adresas. Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Before You Start Anything

Give a thought, whether you, as an American Lithuanian, continue to take the easy path through life by remaining a manikin in the show windows of passing Lithuanian history, or step out to become an active person imbued with a creative urge to combine what is attractive and reasonable in your ethnic heritage of your fathers and do something yourself to enrich it? In other words, stop growing simply as Topsy, or being without a crust like Wonder Bread. It is a well known fact that "cottage cheese," though a cheese, in Lithuanian is called "varškė (varshke), a sort of non-descript cheese. An American Lithuanian not pulling his full Lithuanian social weight is a varshke—a softie for a cheese, but needing suitable pressure, a little bit of sweet cream, and a proper form to become the famous Lithuanian "sūris".

The Executive Board of the Lithuanian Alliance of America, encouraged by the results of previous membership drives, announced another for the current year. As it is said: "Now is the time for all good men to come to the aid of their party." A young American Lithuanian can do no better than take out a 10 or 20-year Endowment policy to build up a secure nest egg for himself, or his children, to come to his aid on life's road-like college education for his children.

By joining the Alliance an American Lithuanian not only joins but does something. Our fathers and grandfathers, by digging coal in the dark mines of Pennsylvania, to bring warmth and light to all America, saw the light themselves and secured warmth and light by organizing the Alliance in Plymouth, Pa. in 1886. Since then, thousands of American Lithuanians have been helped by the Alliance during life's hard knocks. In addition, they were always pursuing a high ideal—to secure the freedoms to their homeland and nation which they enjoyed in the United States of America.

Before you start anything, like planning a vacation or a fishing trip, give a thought to joining the Lithuanian Alliance of America and urge all your acquaintances, who may have fallen asleep at the Lithuanian switch, to wake up and do the same! March forward with your ethnic heritage and the high ideals of the Alliance of 1886! Vytautas Širvydas

IŠ LIETUVIŲ MUZIEJAUS BALTIMORE, MD. VEIKLOS

Baltimorės lietuvių muziejų balandžio 8 buvo suruošta speciali paroda Baltimorės apylinkės viešų mokyklų mokytojams susipažinti su lietuvių tautodaile ir menu, kad ši patyrimą galėtų perduoti mokiniams. Poetas laureatas Nadas Rastenis, SLA Garbės Narys su žmona Jūlyte atliko programą, padėklamuodami kelis savo eilėraščius. Dalyvavo 35 mokytojai.

Naujai įsteigta Baltimorės lietuvių filatelistų draugija balandžio 16 surengė Lietuvos pašto ženklų ir monetų parodą ir paskaitą. Muziejaus vedėjas Algis Grintalis pristatė draugijos pirmininką Balį Brazauską ir Dave Gorrell, kurie Lietuvos pašto ženklų istoriją pavaizdavo skaidrėmis. Kazimieras Sarpalis kalbėjo apie Lietuvos pinigus. Tarp atsilankusių buvo ir svečių iš Pennsylvania.

Muziejaus patalpos naudojamos ir įvairių rankdarbių kursams. Pir-

mi kursai—odos dirbinių. Kursų dėstytojas—Algis Grintalis.

Muziejaus vedėjai dėkoja rėmėjams muziejui aukojusiem.

Rėmėjų dėka muziejus praturtėjo naujomis staltiesėmis, rankšluosčiais, lovatiese, pašto ženklais, monetomis, pagalvėlėmis, plokštelėmis ir medžio drožiniais. Muziejui tebetruksta daugiau eksponatų.

In a recent report from Estonia's capital Tallinn, the Associated Press correspondent Thomas Kent said: "Many Westerners say Estonia—along with its sister Baltic republics of Latvia and Lithuania—remind them of Western Europe. One Estonia official claims: 'Some Soviet people who don't know their geography well don't even know we're part of the Soviet Union. Sometimes people have asked me if we have different kinds of money here.'"

Julė ir Nadas Rasteniai.

Aš dainuočia

Aš dainuočia laimės dainą,
Jei dingtų žmonių kerštai,
Apdainuočia aš gėlynus,
Ir žvaigždžių pulkus aukštai.

Aš dainuočia apie meilę
Ir brolybę tarp žmonių,
J sauly nebuvotų
Tiek visokių grobumų.

Aš dainuočia apie laisvę,
Jei vergovė išnyktų,

Ir kaimynas ant kaimyno
Pasalingai nepultų,

Pinčia aš iš meilės žodžius
Margažiedžius skynimus,
Ir jais tyliai apkašyčia
Priešų ir draugų namus.

Tuomet meilė sužydėtų
Tarp Rytų ir Vakarų,
Ir pasaulis neregėtų
Neteisybių ir kartų.

NADAS RASTENIS

CHICAGO TRIBUNE PASKYRĖ 10 PUSLAPIŲ CHICAGOS LIETUVIAMS

Chicago Tribune iliustruotas priedas Magazine Chicagos lietuviams paskyrė net 10 puslapių. Korrespondentė Helen Rolce plačiai aprašo visą lietuvių gyvenimą. Patalpino 12 nuotraukų, jų keturios spalvotos.

Daug aprašyta apie lietuvių krautuves, restoranus, spaudą, įstaigas. Pažymi, kad iš Lietuvos siunčiama pagrindinė LKB Kronika ištiesai perspausdinama lietuvių spaudoje ir pabrėžia, kad nežino, kas ją siunčia . . .

Rašo apie Jaunimo centrą, kad jis sekmadienio rytais tampa veik visų lietuvių jaunimo susirinkimo vieta. Pamini lietuvių operą su nuotrauka, Balzeko muziejų, Lithuanian Plaza, parapiją, lietuvių televiziją, radijo valandėles, tautinių šokių renginius su didele, spalvota nuotrauka, Dariaus Girėno paminklą.

Pamini ir Lietuvos likimą, pradedant 1939 metų Hitlerio-Stalino

suokalbiu, baigiant nenuilstama lietuvių kova už laisvę. Pažymi, kad Chicagos lietuviai savo etnine kilme didžiuojasi. Jie džiaugiasi viename miesto rajone gerai įsikūrę, bet jų mintys visada grįžtančios pas tuos, kurie savo tėvynėje tebe kenčia priespaudą."

Baltistikos studijoms puoselėti draugijos rengiamu dienu rėmuose bus ir mokslinio pobūdžio paroda. Joje bus išstatyti išleisti per pastarąjį dešimtmetį ir parašyti baltiečių, gyvenančių laisvajame pasaulyje veikalai. Knygos ir periodikos leidiniai bus paimti iš Toronto universiteto Baltijos kraštų rinkinio. Paroda rengiama balandžio 20—birželio 4 d. J. P. Roberts bibliotekoje (St. Georges St.). Pagrindinė parodos rengėja yra O. G. Amolevičienė (The Library University of Toronto, Bibliographic Processing Dept., Roberts Library).

TEVYNĖ, 1978 m. gegužės-May 12

We Are A Nation of Immigrants

[Excerpts from speeches delivered in Belgrade]

By Senator A. Dole

"We are a nation of immigrants, people who have come from all over the world to participate in the promise of America. Most of our population come from European backgrounds. They have cultural and ethnic identity with most of the participating states in this meeting. They actively maintain their interest in their heritage and in their former homelands.

They express their interest through associations and organizations throughout America. For example, I have met with representatives of organizations such as the National Confederation of American Ethnic Groups, the Czechoslovak National Council of America, the Congress of Russian Americans, the Polish American Congress, the Hungarian Organization in North America, the Ukrainian National Asso. and the Joint Baltic American National Committee—and many others. They have expressed their concern not only about the human rights provisions of Basket II and Principle VII, but also about the right of self-determination of all peoples.

It is a fact that the United States

has never recognized the Soviet incorporation of Lithuania, Latvia, and Estonia and U. S. official policy of non-recognition was not affected by the results of the European Security Conference. This longstanding principle is the policy of the United States and is supported by the Congress of the United States.

I cite these groups and their concerns not to be provocative or confrontational. I merely wish to clarify and explain the reasons for the strong concerns of my delegation and my government in the field of human rights. There is—in my opinion—a direct connection between the public perceptions of the integrity of the Helsinki Process and the ability of governments in the West to carry on the process of detente. Public trials of political dissidents, for example, could have a profound impact on pending or subsequent bilateral and multilateral agreements. Most members of the Congress of the United States believe, in my opinion, that human rights cannot be subordinated to development, cooperation, and security."

Soviet Delegate Vorontsov

Immediately after Sen. Dole's speech the Soviet delegate, Mr. Vorontsov, asked for a right to reply. He said the Americans were late as usual in accepting the facts of life, and reminded the audience that the U. S. had also refused to recognize the Soviet Union until as late as 1933, and yet, the recognition was finally extended. They will recognize the Baltic area, too, he said, for "a free election took place there and the people expressed their wish to join the Soviet Union."

The Soviet delegate's speech was responded by Ambassador Goldberg himself. He felt it was his duty to respond to Mr. Vorontsov. Everybody knows, Goldberg said, that the Baltic states were occupied illegally. The former Presi-

dent, Mr. Ford, expressed the same view before signing the Helsinki agreement, and President Carter has not changed it. When the United States signed the Helsinki agreement, it was fully aware of the non-recognition of the Baltic incorporation. America, he concluded, has always observed and shall continue observing the principle of non-recognition.

In addition to this very powerful statement by which the 'unmentionable' Baltic States were brought to the World's attention, the Balts were also mentioned by Congresswoman Millicent Fenwick in her strong address on the question of separated families. She submitted a list of such families including the names of Antanas Terleckas, Nijolė Sadūnaitė, Marija Jurgutienė, Algirdas Ziprė, et al.

Ethnics at the State Dept.

Shortly before leaving for Belgrade where on 17 January the concluding session of the CSCE was to begin, Ambassador Goldberg invited representatives of ethnic groups for a meeting at the State Department in Washington, D. C. Among the Baltic representatives were: Mr. Maido Kari, Mr. Gunars Meierovics, and Dr. K. Bobelis. Ambassador Goldberg reviewed the work of the OSCE up to that point and noted the participation of the Baltic organizations who had sent three separate delegations to Belgrade. Ambassador Goldberg said that this Baltic effort had helped the American delegation in its work and that such activities were welcome and would be appreciated also in the future. Ambassador Goldberg remembered how the first Baltic delegation—Dr. O. Pavlovskis and Miss

M. Krasts—were expelled from Yugoslavia; and how, as a result of the protests by the American delegation over this incident, it had smoothed the way for other Baltic delegations who arrived later and freely visited foreign delegations submitting their materials and even held press conferences.

Ambassador Goldberg said that he highly appreciated Sen. Dole's speech in Belgrade. He stressed that Sen. Dole's views were fully supported by the State Dept., and that President Ford's statement on the U. S. policy in regard to the non-recognition of the inclusion of the Baltic states into the Soviet Union—has not changed. Ambassador Goldberg said that Senator Dole's speech had forced the Soviets to mention the Baltic ques-

What do the Baltic Representatives want?

"In their discussion with the delegates, the Baltic representatives especially wanted to emphasize the following points:

Point one. Since the Helsinki Accord Final Act calls for the respect of all people, including their right to self-determination, the present Soviet occupation of the Baltic states is in violation of the Accord. The Baltic proposal was to create a permanent procedure and forum for the discussion of self-determination problems and to demand the withdrawal of Soviet troops and administration from the Baltic States.

Point two. The Helsinki Final Act has failed to influence or improve conditions of human rights and basic liberties in the Baltic States. People are still being imprisoned for their opinions and beliefs. Religious believers are persecuted. The life of the Baltic peoples is being systematically russified.

Point three. With the forced industrialization presently taking place in the Baltic states, the Soviet Union hopes to destroy the basic character of the Baltic peoples and to completely russify the Baltic states. That the Soviet Union is, in some cases, using money and resources secured from the West on the basis of economic cooperation for this industrialization, is in violation of the Accord.

Point four. The Soviet Union continually hinders human contacts between countries. Literature is heavily censored. Few foreign newspapers, magazines or books are allowed to be brought in. Radio programs from Western countries

are frequently jammed. All these conditions are in violation of the Final Act and they should be officially registered and made public.

The Baltic delegation had the opportunity to discuss these problems with several Western delegates, foremost with USA chief delegate Arthur Goldberg... The Baltic delegation met also with American delegate Albert Sherer, who was very knowledgeable about Baltic problems, having worked for several years at the State Department's Baltic Desk. Further, the Balts spoke with Canadian chief delegate Delworth, who was especially interested in the russification problem and the Soviet Union's implementation of economic policies for this purpose. He also felt that this Belgrade Conference is especially important since it provides a forum for publicly presenting the Eastern countries with accusation of human rights violations which they would otherwise refuse to discuss. At such a conference, however, it is possible to publicly air such problems and insure them world attention. The Western nations must only consider that they do not provoke the Eastern countries to the extent that they would refuse to participate in further conferences of this kind.

The delegation also met with British delegate David Miller, German delegate von Trescow, Dutch delegate Croen and Norwegian chief delegate Leif Mevik. All were well-informed about Baltic problems having received information about the conditions there before the beginning of the conference."

THE PODRABINEKS "DREBINA" THE WORLD

Vilnius, the capital of Lithuania, is a center of a great personal world to many non-Lithuanians. For instance, to those who remember that Napoleon, upon seeing its many Jews and the beautiful synagogue, declared in 1812: "This is a second Jerusalem." The name struck and is the title of a three-volume album, with numerous photographs, and in four languages, including Hebrew and Yiddish published in Philadelphia.

Last year, when the Associated Press and American correspondents in Moscow began to flash to the United States news of great anti-Russian "kacapy" demonstrations in Vilnius on Oct. 10th, the news of them were obtained from a dissident, Alexander Podrabinek, an ambulance medic, who visited his father and came back with the reports. Lithuanian word "drebina" means "shaking," and certainly Podrabinek's family name fitted him.

It appears that he shook the commissars by researching and publishing an underground "samizdat" manuscript of the Russian secret police use of psychiatry to intimidate dissidence. The manuscript was sent to the Amnesty International headquarters in London and presented to the World Psychiatric Association's Congress at Honolulu. The title of the manuscript was "Punitive Medicine" and it shook

the commissars so hard that they arrested Alexander's brother, Kyrill and sentenced him to 2½ years in prison on trumped-up charges, in reality, Alexander says, to hold him as a hostage for the latter's good behavior.

A Denver geologist, Dr. Gerson Brody, who has been researching his family's history, read the Podrabinek news from Vilnius and remembered that his family's traditions, also, claim that the ancestors came from Vilnius. He got in touch with the Podrabinek boys and with their father, Dr. Pinkus, son of Abraham, and found to his satisfaction that they were closely related, though some of the original Podrabineks, upon landing in Baltimore in 1890, were dubbed by the immigration officer as "Robinson." Anyway, Dr. Brody got in touch with all the known members of the clan, and arranged an Easter demonstration in front of the United Nations Building in New York to demand freedom for Kyrill. Alexander declared, though his country is unhappy and he is unhappy with it, he does not want to leave it, but will wait until it becomes, if ever, happier. But the father wants Kyrill out. Hence, the demonstration. And Vilnius is again at the center of world news. Again, "drebina," with the Podrabineks.

Vytautas Širvydas

Pittsburgh, Pennsylvania

Pittsburgho liuanistinės mokyklos mokytojos, globėjos, SLA prezidentas Povilas P. Dargis, kuris mokyklą nuolat garsina per savo radiją. Vidury pirmoje eilėje — sesuo Francesca.

REMIAMOKYKLĄ

Čia veikia lietuvių šeštadieninė mokykla, kurios vedėja yra seselė Pranciška, pranciškietė.

Mokyklą remia visi lietuviai. Ypač SLA prezidentas Povilas P. Dargis, lietuvių radijo vedėjas. Jis kiekvieną sekmadienį per radiją ją primena, ragina palaikyti lietuvių organizacijas primena ir reikalauja platinti lietuvių laikraščius. J. Z.

GEGUŽĖS 28 MIRUSIŲJŲ PAGERBIMAS LIETUVIŲ TAUTINĖSE KAPINĖSE

Gegužės-May 28, Decoration dienoje Lietuvių tautinėse kapinėse, West View, Pa., arti Pittsburgho bus prisiminti ir pagerbti kapinėse palaidotieji lietuviai. Kalbomis bus prisiminti išymesnieji veikėjai, mylimi tėveliai ir mamytės.

Kapinės įsteigtos jau prieš virš 50 m. Per tą laiką į amžiną poilsį išlydėjome tūkstančius lietuvių, kuriems prisiminti suvažiuos jų artimieji.

Po pagerbimo įvyks ir lietuviška atgaiva—užkandžiai.

PITTSBURGH WOMEN'S LODGE 73

The first meeting of Pittsburgh Alliance Women's Lodge 73 was held at the home of Paul and Gertrude Dargis on April 11th. All members were present. Reports accepted as read.

Juliana Comley had a "Stanley Party," as her project and reported the results and presented a check to the treasurer.

Kathryn Markotan and Eva Martin had a "Tupperware and card party" on April 5th, as their project at the home of Kathryn Markotan and had a very good turnout. A wonderful lunch was served. Complete results were not yet available. These money making projects are to help finance delegates being sent to Alliance convention and donations for Lithuanian cultural organizations. Future projects were discussed.

After the meeting President Paul Dargis explained the new ruling for organizers.

A very nice repast was served by our congenial hosts Gertrude and Paul Dargis. It is always such a pleasure to get together socially after the meeting. Our next meeting will be in June at the home of Walter and Bernice Weber.

Juliana Andrukonis Comley
Pres. Women's 73rd Lodge

Lemont, Ill.

Balandžio 22 įvyko Lemonto Maiorionio liuanistinės mokyklos tėvų susirinkimas, kuriam pirmininkavo Vytautas Kamantas, sekretoriavo Algis Kazlauskas.

Komiteto pirmininkė Rasa Šarauskiene pranešė apie tėvų komiteto darbus: prieškalėdinį bazarą, talką Kalėdų Eglutei, velykinį bazarą, tradicinį mokyklos pavasario balių gegužės 6 ir kt. Balių pravedė aktorė Julija Cijūnelienė, programa atliko muziko Fausto Strolis vadovaujamas studentų vokalinis vienetas "Vaiva," o šokiams grojo Algio Modesto Neo-Lithuanu orkestras.

Vyksta mokinių registracija naujiems mokslo metams, kurių pirmą dieną bus rugsėjo 9 d. Tėvų komitetas renka įvairius daiktus specialiam "garage sale," kuris bus gegužės mėnesį. Pelnas teks mokyklai.

Iždininkė Rasa Bialik pateikė finansinę apyskaitą. Mokyklos metinis biudžetas \$16,000. Iki šiol sulaukta \$11,000. Likusius pinigus tikimasi gauti iš skolininkų ir per mokyklos balių. Tėvai ir rėmėjai šiais metais buvo ypatingai dosnūs.

Mokyklos direktorė Laima Trinkūnienė pranešė, kad mokslo metai baigsis gegužės 20 d. Mokytojai ir tėvai važiuos į gegužinę prie Tampier Lake (prie 131 Str. ir Will-Cook County Rd.).

Mokykloje prasidėjo rašinių ir poezijos konkursas, kuris baigsis prieš mokslo metų pabaigą. Direktorė L. Trinkūnienė dėl savo darbo ir kitų reikalų negalės vadovauti mokyklai ateinančiais metais.

Dainų mokytoja Rasa Šoliūnaitė pranešė apie Toronte įvyksiančias Pasaulio lietuvių dienas. Toj Dainų šventėje dalyvaus Lemonto mokyklos choras, o Sporto žaidynėse dalyvaus Lemonto Jaunimo sporto klubo vyrų ir moterų tinklinio komandos. Sporto klubo globėjas yra Vitalis Umbrasas, o klubo vadovas Ričardas Burba.

Tėvų susirinkimas nutarė, kad naujas tėvų komitetas bus renkamas gegužės 20 d. Iki to laiko tėvų komitetas sudarys specialią rinkiminę komisiją.

Kandidatus siūlyti arba kitais reikalais kreiptis pas komiteto pirm. Rasą Šarauskiene, telef. 936-5827. Dabartinį tėvų komiteta sudaro pirm. Rasa Šarauskiene, Onutė Antanaitienė, Rasa Bialik, Vytautas Kamantas, Algis Kazlauskas ir Romas Krištopaitis.

Juozas Markelionis, Du Bois, Pa. kilimo iš Dzūkijos, kovo 6 paminėjo savo amžiaus 100 metų sukaktį. Jį sveikina miesto meras Mark Vrahas. Šalia stovi Marcelonio duktė nuo Josephine Marchinke iš Chicago, Ill.

Cicero, Ill.

LITUANISTINĖS MOKYKLOS REIKALAI

Lituanistinės mokyklos mokslo metus baigs gegužės mėnesį. Atsišveikinimas su baigiančią mokyklą 8-tąja klase įvyks gegužės 20 d., šeštadienį, 6 val. vak. parapijos salėj.

Šiomet mokyklą baigia 5-ki mokiniai. Ta proga, visi abiejų lituanistinių mokyklų mokiniai gaus savo klasių baigimo pažymėjimus su perkėlimais į sekančias klases ir skyrius. Taip pat gaus tėvų komiteto skirtas dovanas.

Gegužės 13 d. bus mokyklų metinis balius parapijos salėj. Ta proga telkiamos lėšos mokykloms išlaikyti.

Tėvų komiteto ir mokytojų posėdy mokytoja Giedrė Končienė buvo pakviesta užimti abiejų lituanistinių mokyklų vedėjo-padėjėjo pareigas.

Chicago, Ill.

VALSTIEČIŲ LIAUDININKŲ SUSIRINKIMAS

Balandžio 16 prezidiumo pirmininku buvo išrinktas inž. Kazys Karazija, sekretoriumi Viktoras Motušis.

Pranešimus padarė Varpo redaktorius Antanas Kučys, Sėjos administratorė Elena Rūkienė ir Varpininkų Leidinių Fondo pirmininkas Edvardas Boreiša.

Iš liaudininkų ALTo ir VLIKo centrų veiklos pranešimą padarė inž. G. J. Lazauskas.

Valdyba perrinkta ta pati.

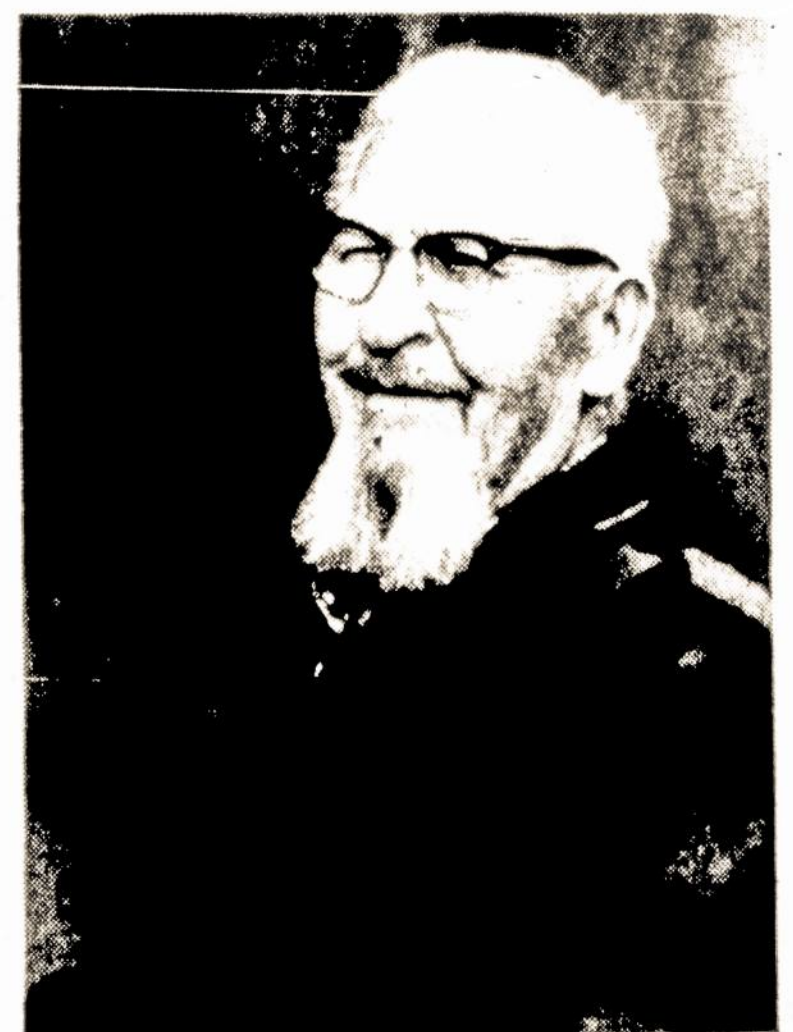
Nutarta liepos 4 d. suvažiuoti į Faustinos ir Mečio Mackevičių sodą, o liepos 21 d. suruošti Vyčių salėje ir sodelyje gegužinę.

Po susirinkimo visus važiavo valdybos vicep-kė Elena Rūkienė.

NORINČIOMS GAUTI STIPENDIJAS

Norinčioms gauti stipendiją lietuvaivaitėms Chicagos Lietuvių moterų klubas kasmet skiria iš Gintaro balius pelno stipendijas, siekiančioms aukštojo mokslo. Studentės, kurioms reikia finansinės paramos, gali kreiptis į Chicagos Lietuvių Moterų klubo stipendijų komiteto pirmininkę Jean Vance, pasiunčiant jai prašymą adresu: 1424 S. 50th Ave., Cicero, Ill. 60650, tel. 652-5245. Stipendijos bus įteiktos Gintaro balius metu, birželio 10 d. Hilton viešbutyje, Chicagoje.

Paterson, N. J.

Juozas Tranes, SLA 101 Kp. narys, Paterson, N. J., gimęs Voniškiu kaime, Lietuvoje 1884 m. birželio 6 d., šiomet pamini jau savo 94-uosius metus. Juozas Tranes buvo labai aktyvus SLA 101 Kp. narys. Per 15 metų buvo tos Kuopos pirmininkas. Į SLA įsirašė 1926 m. gruodžio mėnesį. Džiaugiasi, kad didžiąją savo gyvenimo dalį yra šios garbingos organizacijos narys. Juozas turi dar tris brolius. Jie visi SLA nariai. A. Gustus, SLA 101 Kp. sekretorius

TĖVYNĖ, 1978 m. gegužės-May 12

THE LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA 1978 CAMPAIGN FOR NEW MEMBERS IS IN FULL FORCE. ALL MEMBERS CAN INCREASE THEIR INSURANCE TAKING ADVANTAGE OF THE PRIVILEGES GIVEN TO NEW MEMBERS DURING THIS CAMPAIGN.

Excerpts from "History of the Lithuanian Alliance of America."

ORDER YOUR BOOK TODAY ONLY \$6.00

KUN. J. ŽEBRIS

For the first time in their history, the Lithuanians of Brooklyn, N. Y. were hosts to an Alliance convention, held for the first time outside the geographical limits of its birthplace, Pennsylvania. The two-day eleventh convention October 13-14, 1896, was also a jubilee. In ten years the Alliance grew to 61 lodges in that many American Lithuanian settlements, with 2,080 paying members, which were represented at the convention by 34 delegates from 4 societies and 19 lodges in 21 settlements. Six priests attended. This was a healthy growth from the 463 members of both twins in 1886-1888. The treasury then had around \$300, now it boasted of \$2,116.85.

Father J. Žebrys of Waterbury, Conn. presided. The convention equalized the dues and set them at \$2 annually, payable in advance, either quarterly, or at the beginning of the year. This produced a more solid financial structure. A Literary Competition, the first in Lithuanian cultural history, was set up for a practical grammar of the Lithuanian language with a top prize of \$100.

The Executive was empowered to act on the suggestion by Juozas Paukštys at the last convention to collect rare and valuable Lithuanian writings to be published by the

Alliance. The Executive created an Alliance Archive to collect and shelter such books on Lithuania and the Lithuanians, including manuscripts and other items.

9. The Alliance Assumes the Leadership of Lithuanian-American Community

The convention set aside \$100 and appealed to all American Lithuanian to assist the Alliance in establishing a Home for Immigrant Aid. A committee of four, including Father Burba and Father A. Kaupas, was appointed to collect all pertinent decisions of conventions since 1892 and incorporate them in a new constitution, which was printed by Juozas Paukštys in 1897. It relegated the word "Catholic", introduced by Father Burba, to a footnote in the name of the organization, and decreed that, henceforth, the Alliance shall be officially known as the Susivienijimas Lietuvių Amerikoje — The Lithuanian Alliance of America — which was more in accord with its official Charter.

Father Žilinskas was re-elected president, Father Burba Librarian.

To publicize the twelfth convention held on, October 19-20, 1897, Philadelphia Lithuanians staged a street parade with over a thousand participants who marched to place a wreath on behalf of the Alliance upon a monument to George Washington. No record is available as to the number of attending delegates, the lodges they represented, or membership and financial reports. The treasury reported \$3,873.21, no doubt, a result of the reform of dues payments by the last convention. The Alliance Archive reported the receipt of 95 volumes of valuable Lituanaica.

President Žilinskas reported he lodged an Alliance protest in Washington against Senator Lodge's bill to restrict immigration, which would have particularly hurt the

Lithuanians. He also issued a strong Alliance protest against Sheriff Martin of Lattimore, Pa., who, on September 10, 1897, allowed 102 of his hired armed thugs to shoot into a crowd of peaceful striking miners marching to picket a mine in the Hazleton district, killing 21, wounding around 50. Five of the killed and four of the wounded were Lithuanians, non members of the Alliance. The convention voted \$100 to a fund to prosecute the sheriff and his henchmen.

The nationalistic non-partisan spirit in which Father Žilinskas conducted the Alliance, did not mollify the deeply rooted American Lithuanian factions, the Catholics and the "tautiečiai", who, as Uncle Šernas noted in 1897, heartily hated each other and were in no mood for national harmony. Articles proliferated in the press demanding the formation of more "comradely" Alliances. Thus Father Sutkaitis and the Catholics in Chicago pealed to heaven for an Alliance of Catholics and their societies. The Wienibe of Plymouth, which Juozas Paukštys, on account of health and financial problems, had to turn over to a distant nephew J. J. Paukštys and his partner Kazys Brazys in 1897, clamored for a non-religious, purely national "tautiečiai" organization. The rabid freethinkers around the Kardas (Sword) of Baltimore demanded a bitterly anti-clerical free-thinking association. None of the factions felt strong enough to realize their wishes. Only Father Sutkaitis organized a local Pittsburgh association Sandara (Harmony) in 1898, whose 122 members, with a treasury of \$1,241, joined the Catholic offshoot of the Alliance in 1909.

The business of the expanding Alliance demanded not one, or two, but three days for its transaction at the thirteenth convention, October 11-13, 1898, in St. Casimir's Hall, Pittsburgh, Pa., the bailiwick of Father Sutkaitis, who unsuccessful-

PETRAS MIKOLAINIS

ly tried to pack more of his Catholic delegates than the by-laws permitted. Twenty nine delegates from 13 lodges and 4 societies attended. The historian of the Alliance early period, Tamas Astramskas, began his long career in the organization as secretary of this convention.

Among the business transacted, the Executive was requested to research the colors of the Lithuanian flag which members desired to obtain for the Alliance. The Literary Committee was instructed to select the best writings in Tėvynė and publish them later as Alliance books.

Father Žilinskas was re-elected president and made Honorary Member, but stepped aside next February, ostensibly for reasons of health, but, most likely, getting sick of the increasingly bitter factional strife, which was becoming more factional on the Catholic side and criticized Father Žilinskas for non-committal attitudes. The affairs of the Alliance were left to drift in the hands of listless Juozas Tepliusis, a participant in the 1886 founding convention of the Catholic twin in Plymouth, Pa. Rev. Antanas Kaupas, a friend of Father Žilinskas, took over the editing of Tėvynė.

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE 1978 M. VAJUS NAUJIEMS NARIAMS GAUTI VYKSTA PILNU TEMPU. VISI NARIAI GALI SAVO APDRAUDAS PADIDINTI, PASINAUDODAMI TOMIS PAČIOMIS LENGVATOMIS, KURIOMIS NAUDOJASI NAUJIEJI NARIAI.